

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
23/1550 - SBT

Dato
12.04.2023

Dokument 8:167 S (2022–2023) – Representantforslag om lovregulering av skjulte etterforskningsmetoder

Jeg viser til brev 20. mars 2023, der justiskomiteen ber om departementets uttalelse i forbindelse med behandlingen av Dokument 8:167 S (2022–2023).

I representantforslaget tar forslagsstillerne til orde for en lovfesting av politiets skjulte etterforskningsmetoder, nærmere bestemt provokasjon, informantvirksomhet, infiltrasjon og spaning. Videre fremholdes det at det må eksistere mekanismer som gjør innbyggerne trygge på at politiet bruker sine virkemidler i henhold til loven.

Først vil jeg bemerke at politiets bruk av ulovfestede skjulte etterforskningsmetoder har rettslig forankring i høyesterettspraksis, riksadvokatens rundskriv nr. 2/2018 og Politidirektoratets rundskriv 2022/012, supplert med detaljerte bestemmelser i instruks som er unntatt offentligheten. Disse etablerer ensartede prosedyrer som skal sikre at politiets bruk av skjulte etterforskningsmetoder respekterer grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper. Samtidig som metodene skal bidra til effektiv kriminalitetsbekjempelse av alvorlig kriminalitet. Det har på ulike tidspunkt og fra ulike hold vært tatt til orde for at det kan være ønskelig med en lovfesting av de ulovfestede metodene. I Straffeprosessutvalgets utredning NOU 2016: 24 *Ny straffeprosesslov* ble det fremmet forslag om regulering av etterforskningsmetodene spaning, infiltrasjon og provokasjon – under henvisning til at legalitetsprinsippet, i tillegg til å utgjøre en rettslig skranke, også er et rettspolitisk ideal.

Straffeprosessutvalgets lovforslag møtte imidlertid betydelig motstand i høringen. Kritikken gikk særlig ut på at forslagene gikk for langt i å begrense politiets handlefrihet sammenlignet med gjeldende rett, på bekostning av behovet for en effektiv kriminalitetsbekjempelse. Det ble også fremhevet at en lovfesting av politiets metoder må gjøres på en måte som ikke hindrer utvikling av nye metoder i takt med et endret kriminalitetsbilde, og at bestemmelsene må utformes slik at de blir praktisk anvendelige, gir minst mulig rom for tolkningstvil og ikke inneholder unødvendig informasjon om politiets taktikk og tilnærming slik at kriminelle gis mulighet for å tilpasse seg metodene.

Dette illustrerer at en lovfesting av skjulte etterforskningsmetoder reiser kompliserte spørsmål som krever en grundig og omfattende utredning. Selv om politiets bruk av skjulte etterforskningsmetoder må anses å være forsvarlig regulert og rammet inn i dag, er jeg enig med forslagsstillerne i at en overordnet lovfesting av metodene som i dag ikke er forankret i lov er noe som departementet på sikt bør arbeide videre med. Det følger også direkte av riksadvokatens rundskriv nr. 2/2018 om infiltrasjon og provokasjon som etterforskningsmetode at formålet med rundskrivet er å fastsette en nærmere regulering av metodebruken «i påvente av en mulig lovfesting». Etter mitt syn bør likevel temaet behandles i en bredere sammenheng sammen med andre spørsmål knyttet til de lovfestede metodene og som ledd i et grundig lovarbeid. Dette kan blant annet omfatte spørsmål om regelverket er tilstrekkelig godt tilpasset den teknologiske utviklingen og hvordan disse metodene skal kontrolleres. Når et slikt lovarbeid bør igangsettes, må vurderes ut fra hvilke ulike behov som gjør seg gjeldende og hvilket tidspunkt som vil være riktig.

Jeg viser for øvrig til mine svar på spørsmål nr. 481 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson og nr. 500 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik fra desember 2022.

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur